

ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 26]
Total No. of Questions : 26]

[ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 4
[Total No. of Printed Pages : 4

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **262-M (NS)**

Code No. : **262-M (NS)**

ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವುದು — ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ
(ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯ)

**FACILITATING LEARNING — SOCIAL SCIENCE
(OPTIONAL)**

(ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾಂತರ)

(Marathi Version)

(ಹೊಸ ಪಠ್ಯವಸ್ತು)

(**New Syllabus**)

ದಿನಾಂಕ : 08. 06. 2017]

Date : 08. 06. 2017]

ಸಮಯ : ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 2.00 ರಿಂದ 5.00 ರವರೆಗೆ]

Time : 2.00 P.M. to 5.00 P.M.]

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 60

[Max. Marks : 60

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ

Register Number of the Candidate

भाग - I

खालील प्रत्येक प्रश्नांला चार पर्याय दिलेले आहेत. त्यापैकी योग्य ते पर्यायी उत्तर निवडा आणि उत्तर पुस्तिकेमध्ये लिहा. सर्व प्रश्न सक्तीचे आहेत. 10 × 1 = 10

- समाज अभ्यास हे समाज विज्ञान होण्यासाठी हा अत्यंत उपयुक्त आधार आहे
(A) आधुनिक युगातील सर्वकाही विज्ञानाने भरलेले आहे
(B) ही सुद्धा विज्ञानाची शाखा आहे
(C) मुलाना विज्ञान हे पद आकर्षण घेते
(D) घटकांशाचा वैज्ञानिक पद्धतीने अभ्यास होते.
- 'भारत हे निधर्मी राष्ट्र' (secular nation) कारण
(A) राष्ट्राचे नियम आणि कायदे धर्म मुक्त आहेत
(B) आमचे जातीरहित राष्ट्र आहे
(C) वेगवेगळ्या धर्मासाठी वेगवेगळ नियम आहेत
(D) धर्माच्या चौकटीतून नियम तयार करण्यात आले आहेत.

D. Ed. – II (NS)

[Turn over

3. नकाशामध्ये स्थानाचे ठिकाण ठामपणे ओळखण्यास मदत करणारा घटक हा आहे.
 (A) काल्पनिक रेषा (B) अक्षांश आणि रेखांश
 (C) विभाव (zones) (D) दिशा.
4. बेंजामिन ब्लूमचे सुधारीत वर्गीकरण शिक्षकांना याकरीता मदत करते
 (A) मुलांना शाळेत आणण्यासाठी
 (B) रचनावादाच्या अध्यापनासाठी
 (C) अध्ययन अनुभवाचा आराखडा बनविण्यासाठी
 (D) अध्ययन घडवून आणण्यासाठी.
5. 5E पाठ योजना ही या तत्वज्ञानावर आधारीत आहे
 (A) अनुभवात्मक (B) रचनात्मक
 (C) तुलनात्मक (D) निर्देशक.
6. PPT प्रदर्शन स्वीकारणे : ICT चा वापर; ग्राम पंचायत सदस्यामधील संवाद : ?
 (A) प्राचोन वस्तूचे मूळांचा वापर (उगम स्थान)
 (B) शिक्षकांची कमतरता कमी करणे
 (C) सामाजिक साधनसंपत्तीचा वापर
 (D) मौल्यमापनाचा वापर.
7. विद्यार्थी राज्याच्या मार्गदर्शक तत्वांचे अध्ययन करून, वर्तमान पत्रातील कांही नवीन मुद्दे ओळखतो.
 हे ज्ञान याच्याशी संबंधित आहे.
 (A) यांत्रिक अध्ययनाचे स्मरण (B) ज्ञानाची वृद्धी
 (C) कंठ पाठ ज्ञान (D) साक्षरता.
8. बेंगळूरमधील केन ध्वनी (KEN-Dhwani) संपन्मूल केंद्राने प्रकाशित केलेल्या त्रैमासिक नियतकालीकाला असे म्हणतात
 (A) गोडे-तेरु (B) शिक्षणवार्ते
 (C) मकरंद (D) निरंतर.
9. आकलनात्मक मौल्यमापनाचे मुख्य उद्दिष्ट्य हे आहे
 (A) निरंतर पुनर्भरणाने अध्ययन सुधारणे (B) संपादनाच्या स्थरांचे आकलन करणे
 (C) वाचन सवयी विकसित करण्यासाठी (D) पालकाना आहवाल पुरविण्यासाठी.
10. स्वाध्याय असा असावा की तो विद्यार्थ्यांनी स्वतः सोडवावा.
 स्वाध्याय पाठ्य-पुस्तकानुसार असावा.
 यापैकी
 (A) दोन्ही बरोबर आहेत (B) पहिले बरोबर, दुसरे चूक आहे
 (C) पहिले चूक, दुसरे बरोबर आहे (D) दोन्ही ही चूक आहेत.

भाग - II

खालीलपैकी कोणत्याही **पाच** प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नांचे उत्तर **अर्ध्या** पानापेक्षा जास्त असू नये. 5 × 2 = 10

11. “भूगोलाशिवाय इतिहास म्हणजे चित्राशिवाय चौकट (Frame).” या विधानाचे स्पष्टीकरण करा.
12. “पाठ्य-पुस्तकावरून नागरिकशास्त्राचे अध्ययन करता येत नाही” या विधानाचे स्पष्टीकरण करा.
13. “जर शिक्षकांनी वर्गखोलीत मूलांचे साहित्य (literature) वापरले तर अध्ययन बळकट होते.” हे विधान स्पष्ट करा.
14. समाज विज्ञानची खोली बनविताना तुम्ही कोणत्या गोष्टी ध्यानात ठेवल्या पाहिजेत ?
15. माहिती व संपर्क तंत्रज्ञान (ICT) आणि समाज विज्ञान अध्ययनाला एकत्रित करणाऱ्या घटकांचे स्पष्टीकरण करा.
16. जेव्हा कौटुंबिक घटनावर आधारित स्वाध्याय दिले जातात तेव्हा विद्यार्थ्यांमध्ये होणाऱ्या अध्ययन बदलाचे स्पष्टीकरण करा.
17. तुम्हाला निरंतर व्यापक मौल्यमापन लागू करताना येणारी कोणतीही दोन आवेदने ओळखा.
18. विविध क्षमतेच्या विद्यार्थ्यांसाठी विशेष पाठ योजना तयार करण्याची गरज आहे का ? चर्चा करा.

भाग - III

खालील प्रत्येक प्रश्नाला पर्यायी प्रश्न आहेत. त्यापैकी कोणत्याही **एकाचे** उत्तर लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर **एका** पानापेक्षा जास्त असू नये. 8 × 5 = 40

19. विद्यार्थ्यांच्यामध्ये समाज विज्ञानाचे अध्ययन करताना कमी असलेली आवड दूर करण्यासाठी परिहारात्मक उपाय सुचवा.

किंवा

इतिहास, भूगोल आणि नागरिकशास्त्र यांच्यामधील आंतरिक संबंधाचे स्पष्टीकरण करा.

20. “भूगोल हा लोक आणि ठिकाण यांचा परस्परावर होणाऱ्या क्रियांचा अभ्यास आहे.” स्पष्ट करा.

किंवा

आशियातील सर्व प्रदेशांमध्ये लोकसंख्येची घनता समान का नाही, याचे वर्णन करा.

21. तुमच्या आवडीच्या कोणत्याही दोन घटकासाठी मानसिक नकाशा (Mental Map) तयार करा.

किंवा

तुमच्या आवडीच्या कोणत्याही दोन घटकावर आधारीत वेळ रेषा (कालावधी रेषा) (Time lines) रचा. (प्रमाण वापरून)

22. समुदाय (community) आधारीत अध्यापन कसे उपयुक्त आहे ? स्पष्टीकरण करा.

किंवा

‘भारतामध्ये मतदान सक्तीचे करणे.’ ही घटना तुम्ही घटना स्पष्टीकरण नमुन्यात कशी समावून घ्याल ? स्पष्टीकरण करा.

23. समाज विज्ञानाच्या वर्गामध्ये दृक्-श्राव्य सामग्रीच्या फायद्यांचे वर्णन करा.

किंवा

समाज विज्ञानाच्या संपन्मूल खोलीच्या महत्वाचे वर्णन करा.

24. समाज विज्ञानाच्या अध्यापनामध्ये अध्ययन घटकासाठी नकाशांचा वापर कसा केला जातो ? स्पष्टीकरण करा.

किंवा

समाज विज्ञानामध्ये विविध कला स्वरूपांना कसे समावून घ्याल, याचे स्पष्टीकरण करा.

25. वृतांत दाखले बनविण्यासाठी आवश्यक असलेल्या मार्गदर्शकाचा अर्थ निश्चित करा.

किंवा

विविध क्षमतेच्या मुलांचे मौल्यमापन करताना शिक्षची गरज आहे का याचे परोक्षण करा.

26. निरंतर व्यापक मौल्यमापनामध्ये वापरलेल्या साधनांचे वर्णन करा.

किंवा

मुलांची अध्ययन क्षमता मापण्यासाठी निरंतर व्यापक मौल्यांकन कसे उपयुक्त आहे ते शोधा.

=====